

Posudek diplomové práce

Název práce: O původu geometrie ve fundamentální ontologii

Autor: Bc. Vojtěch Kovář

Diplomová práce *O původu geometrie ve fundamentální ontologii* je věnována velice slibnému a zajímavému tématu, k jehož zpracování se autor odráží od Husserlovy stati *O původu geometrie* a Derridova komentáře k této stati vydaného pod názvem *Tradice vědy a skrývání smyslu*. Nejde mu přitom o nic jiného než o transpozici problémů, kterými se Husserl a Derrida zabývají, na pole Heideggerovy fundamentální ontologie. Je-li původ geometrie spatřován v základní schopnosti geometrizace, tj. idealizace nazíraných tvarů, lze tuto schopnost spojit s pohybem transcendence, v němž lidská existence překračuje rámec důvěrně známého světa, aby odkryla své bytí v jeho celkovosti a převzala za něj odpovědnost. Akt geometrické idealizace se tím dostává do souvislosti s tématem existenciální odpovědnosti, díky níž je existence schopna ručit za své vlastní výpovědi a jejich původnost. Zároveň se vyjasňuje, že časový smysl přítomnosti, která akt idealizace charakterizuje, nespočívá v jakési vytrženosti mimo čas, ale naopak je určován vytržeností do času, v němž si lidská existence originálním způsobem otevírá svoji situaci.

Zodpovědět otázku po původu geometrie v kontextu fundamentální ontologie ovšem vyžaduje důkladný výklad Heideggerova pojetí existenciální prostorovosti, jež je zakotvena v ontologické struktuře světa. Stejně tak je třeba ukázat, jaké místo hraje světskost světa v rámci ontologické struktury bytí pobytu. Jen tak lze proniknout k rovině, z níž se v posledku může stát zřejmým i existenciální smysl vědeckého myšlení, jež spočívá v určité proměně praktického vztahování se ke jsoucnu. Nutno podotknout, že Vojtěch Kovář si dává velice záležet na tom, aby ukázal existenciální skladbu bytí pobytu v její celkovosti i v její temporální podmíněnosti. V rámci svého zevrubného a Heideggerova textu se držícího výkladu se navíc dotýká i mnohem širší problematiky, jako například na stránkách 21 a 22, kde interpretuje bytí jsoucnu jako jeho dávání se. To je velice zajímavý postřeh, který otevírá další interpretační možnosti, přestože, nebo právě proto, že jde za rámec Heideggerova

častého konstatování, že „bytí se dává“, které exemplárním způsobem domýšlí Jean-Luc Marion ve své interpretaci Heideggerovy přednášky „Was ist Metaphysik?“.

Vojtěch Kovář se však svého výkladu Heideggerovy fundamentální ontologie drží tak dalece a do té míry, že pro něj zapomíná na hlavní úkol své práce, tj. na výklad existenciálního původu geometrie. Ten je v jeho práci pouze v krátkosti a schematicky naznačen, místo aby byly do hloubky analyzovány existenciální základy vědy a detailně popsány mechanismy transformace praktického vztahu ke světu ve vztah teoretický. Stranou autorova zájmu tak zůstává jak specificky vědecká dekontextualizace světa našeho okolí, tak metodologická rekontextualizace oblasti vědeckého zkoumání. Paragraf 69 a zejména 69 b z Heideggerova *Sein und Zeit*, který by měl v Kovářově výkladu hrát zcela klíčovou roli, je jen stručně zmíněn na samý závěr jeho práce. Zvláště zarážející je pak skutečnost, že v práci chybí to, co by v ní čtenář nejvíce očekával, totiž důkladný rozbor existenciálního původu geometrie v její vlastní specifčnosti. Geometrická konstrukce prostorově ideálních objektů tu není analyzována jako specifický případ metodologicky určeného myšlení, ale pouze uvedena jako nahodilý příklad. O tom, že by byla vyložena její existenciální geneze, nemůže být ani řeč. Geometrie v její ontické faktičnosti zde rozhodně není zakotvena v ontologické struktuře bytí pobytu a z ní vysvětlena. Celá práce tak bohužel nakonec vyznívá do prázdna a autorův podrobný výklad všech momentů existenciální analýzy pobytu se jeví jako samoúčelný.

Nezbývá mi proto než konstatovat, že práce Vojtěcha Kováře nenaplnuje očekávání vzbuzená jejím tématem. Ani slabší stylistická úroveň textu nepřidává práci na přesvědčivosti a spíše svědčí o tom, že práce byla k obhajobě odevzdána předčasně. Ačkoliv svým rozsahem nepochybně splňuje nároky kladené na diplomovou práci, je zřejmé, že text *O původu geometrie ve fundamentální ontologii* není dotažen do konce. Proto ho nemohu hodnotit lépe než známkou **dobře**.

Mgr. Petr Kouba, PhD.

15.9. 2013 v Praze